

Glashard en glashelder

Door Peter van Strien

★★★★★

Gebeurtenis: Toneelgroep Amsterdam speelt 'Romeinse tragedies' naar 'Coriolanus', 'Julius Caesar' en 'Antonius en Cleopatra' van William Shakespeare. **Met:** Chris Nietveld, Hans Kesting e.v.a. **Toneelbeeld en licht:** Jan Verseyveld. **Regie:** Ivo van Hove. **Gezien:** 6/11 Stadsschouwburg, Groningen. **Publiek:** 350.

Zes uur duurt Ivo van Hove's theatermarathon. Lange zit? Nee. Tijdens deze voorstelling kan en mag alles. Je kunt eten, drinken, zelfs internetten en kranten lezen. Op het toneel zelf, wel te vertaan, waar je drankjes en hapjes kunt kopen, een plaatsje kiezen in een woud van zakelijke zithoeken met kloeke loungebanken, tafels en beeldschermen waarop en waartussen de handeling zich voltrekt. Schrik niet als er opeens een groepje acteurs bij je aanschuift. Gevolgd door de camera die de scène op groot scherm in de zaal, op beeldschermen op het toneel, de gangen en de foyer van de schouwburg.

De uit het pluche getrokken bezoeker gaat deel uit maken van de voorstelling, als toevallige passant, als ongeleide figurant. Deze opmerkelijke vorm van publiekparticipatie geeft de toch al indringende scènes een extra actuele laag. In de drie stukken – *Coriolanus*, *Julius Ceasar* en *Antonius en Cleopatra*

laat Shakespeare zijn figuren balancerend en weloverwogen richting afgrond gaan. Ivo van Hove toont het riskante politieke spel in dit verhevigde theatrale hier en nu. Hij laat het gebeuren, glashard en glashelder. In een onoverzichtelijke ambiance waar zoveel dingen tegelijk om aandacht vragen dat je nooit overal bij kunt zijn. Bijna de echte wereld.

Een ambitieus project. Dat is wel het minste wat je kunt zeggen over deze avontuurlijke theatermarathon. Na de première op het Holland Festival bejubeld in Duitsland, Frankrijk en Oostenrijk, dit seizoen naar Polen, Engeland en Canada, nu nog even in Utrecht,

Groningen en Amsterdam. Een meesterlijke tour de force. Een must voor de toneelliefhebber.

De boventiteling houdt je op de hoogte van het wie, wat, waar en waarom van de gebeurtenissen, maar ook van de resterende duur van de korte onderbrekingen. De onverbidelijke tijd, jawel. 'Nog 200 minuten voor de dood van Cleopatra'. De sterfmomenten worden aangekondigd en afgeteld in minuten en seconden. Bij nul komt er, onder ratelend geroffel, een bevroren beeld van het lijk op het scherm. Oorlogen flitsen voorbij onder hels lawaai, bliksemschichten en stroboscopische ontredde-

ring. En dan zoomt de voorstelling weer in op het zoveelste uur der waarheid.

De voorstelling geeft je de ruim de gelegenheid om de hele topploeg van Van Hove te zien excelleren. Ze sleept je mee, het ene stuk uit het andere in. Die Coriolanus van Fedja van Huêt, de Brutus van Roeland Fernhout, de Antonius van Hans Kesting en de Cleopatra van Chris Nietveld, ze lijken op elkaar, ze komen je ongenadig nabij. In hun valsheid, hun doortraptheid, maar ook in de verbijsterende naïveteit die machthebbers kennelijk eigen is.

De Groninger Stadsschouwburg tijdens de theatermarathon.

Foto: Jan Willem van Vliet